

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FEDERATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Стачка с обратен ефект **6**

За непостижнатите резултати от стачката и днешната обстановка в българското училище преди неговия празник.

Антифашистка акция в Люблина **6**

Международна мобилизация в Словения успява да осуети фашистко събрание и да сплоти прогресивно мислещите хора.

Атенатът в „Света Неделя“ **7**

Кървавото деяние на болшевиките атентатори е било благословено и организирано от техните най-видни вождове.

Покушението срещу Борис III в Арабаконак **7**

Акцията на Васил Икономов през погледа на британските дипломати в България.

Георги Хагжиев: основи на безвластието **9**

Справедливостта не е преставала никога да се проявява, не е изчезнала и не ще изчезне.

1 МАЙ В СОФИЯ

» » продължава на страница 2

КОСТАДИНА КУНЕВА

Помощта е само от обикновените хора

Интервю с Елена Дечева – майка на Костадина Кунева

Интервюто е взето от Иво за „Свободна мисъл“ в болницата „Евангелизмос“ в Атина и нямаше да се случи без помощта на другарите от Антиавторитарно движение – Атина. Направено е на 29 март 2009 година. По това време, както и в момента, Костадина Кунева не е в състояние да говори.

Какво мислите лично вие за всичко, което се случи след нападението срещу Костадинка през декември?

Какво мисля – мога да ви кажа, че не сме видели почти никаква помощ от България. От България дойде Желязко Христов от КНСБ, искаше да влезе в стаята на Костадинка, но аз не го пунах, защото по това време не беше разрешено от докторите да говори с когото

и да било, той не се почувства много добре от този факт, но аз бях твърда в решението си да не пускам никого при нея, защото има вътрешно обгаряне. Говорихме с Христов, той каза, че ще има разследване и случаят на Костадинка ще бъде проучен и ме попита какво бихме искали ние от България? Аз му казах, че бихме искали един апартамент за нея и за детето ѝ, защото

» » продължава на страница 4

ИЛИЯ ТРОЯНОВ

Опашката на Европа

В българската провинция мафията определя какво е демокрация и капитализъм

Списъкът с неприятностите му обхваща 50 позиции: токът и водата му спрени за 6 месеца. Кучетата му отровени, трупове им – разхвърляни по помещениата. Работниците му – сплашени от бячите. Имуществото му – постоянно рушено. Жена му – заплашвана с пистолет. Арести, глоби, процеси – безкрайна поредица словесни закани и физическите им изпълнения от полиция, съдилища и наказателни отряди. Мнозина отдавна сяха да се откажат. Той обаче сега в къщата на най-високия хълм в околността – горе, където небето е населено и от живи хора, гледа карстовата планина и разсъждава за справедливостта.

Хасан Тахиров искал само да търгува. Нищо повече. Не била ли въведена свободната пазарна икономика, не били ли поискани инвестиции, не се ли търсела частната инициатива? Хасан Тахиров нямал политически амбиции и стари сметки за оправяне. Искал само да търгува, по своему, без корупция и без привилегии. Но Хасан Та-

хиров попаднал сред вълци. Неговият случай е поредното неоспоримо доказателство, че и в провинцията – по-точно в Родопите, нищо не може да просъществува, ако не обслужва местната олигархична мафия, ако не е под неин контрол.

Всичко започнало добре: Хасан Тахиров се върнал в родната си през 1998 година от емиграция в Швеция (бил избягал през седемдесетте години пеша от „комунистическа“ България). Успял в Малмьо като собственик на кафене и няколко супермаркета. Разполагал с пари, време и добра воля. Искал да направи нещо за родното си село и целия регион, разбираемо решение, ако човек е преживял мизерията в тази част на България. Като турски българин се ориентирал веднага към партията на турското малцинство ДПС, която от началото на деведесетте години държи политическия монопол в тази област.

В последните години на живковата ера турското малцинство е потискано –

» » продължава на страница 5

ВЪВ ФОКУС: 1 МАЙ ПО СВЕТА

Анархистки 1 май в Киев

1 май в украинската столица: „Срещу властта на капитала“

На 1 май анархисти и анархосиндикалисти, заедно с независими профсъюзи, проведоха Марш на солидарността на трудещите се. В акцията взеха участие около 400 души, сред които имаше представители на работнически и студентски профсъюзи, членове на анархистки организации.

Шествието започна в 12:00 от метростанция „Арсенална“. По улица „Гру-

шевский“ демонстрантите се насочиха към сградата на министерския съвет, където се състоя първият протестен митинг.

Първомайското шествие мина под лозунга „Време е да вземем своето!“ Така организаторите на марша призоваха наемните работници да създават бойки, дейни синдикати, които да окупират своите предприятия,

» » продължава на страница 4

1 МАЙ В СОФИЯ

Ден за протест

Хората преди всичко

И тази година Федерацията на анархистите в България (ФАБ) отбеляза деня за солидарност между всичките трудещи се с протестно шествие, организирано от акционния комитет „1 май“. За поредна година социалните послания не дойдоха от синдикалните организации, а от около 150 младежи, предимно анархисти. Затова началната точка на шествието беше пл. Гарибалди, където се намира централата на един от двата най-големи синдиката в България.

Демонстрацията започна в 11 часа. Въпреки дъжда площадът беше изпълнен с млади хора, дошли да изразят гражданската си позиция срещу кризата и мизерията, тежкото икономическо положение, лошите условия на труд, закриването или реструктурирането на предприятия и нарастващата безработица.

Специално от Гърция, за да изразят своята подкрепа и интернационална солидарност, както и да продължат борбата на Костадина Кунева в нейната родина, бяха дошли стабилна група от гръцки анархисти. Те разпознаха транспарант, на който на български и гръцки пишеше „Солидарност с Костадина Кунева“. По-късно се разбра, че гръцките анархисти са били задържани няколко часа на границата от българските граничари, като са били пропуснати, едва след като са оставили повечето си знамена и символи.

От трибуната и озвучителната уредба бяха прочетени и споделени много истини за натрапената ни икономическа криза, за условията на труд в България и наглостта на редица работодатели, за лъжите на властта за реалното състояние и перспективите пред работещите. Същата власт примамваше в Борисовата градина с кебапчетата и предизборни обещания предимно пенсионери и възрастни хора.

Не бяха пропуснати и забележките към казионните синдикати и тяхното слугуване на правителството. Работниците и служителите бяха призовани да водят борба за своите интереси, а не политика на сътрудничество с държавата и шефовете, да се координират помежду си извън казионните синдикати, да образуват взаимно-спомогателни каси, вместо да теглят заеми и

да бъдат солидарни с другите трудещи се, които са в същото положение.

Три-четири телевизионни камери отразяваха събитието, както и около десетина фотографии. Малоумните въпроси на журналистите донякъде предвещаваха помията, която се изля по медиите за социалния протест и искания на анархистите.

Не беше изненада и гежурният опит за присламчване и позиране на Боян Станков-Расате и познатата му свита от 10 души. Отчаяното драпане да попаднат в кадър е основната задача на т. нар. крайни националисти преди участието им в изборите на създалите ги ченгета и червени олигарси. Нежеланото му присъствие накара организаторите да го пропъдят, заедно с неговата групичка. Когато това се случи, 4-5 души извадиха журналистически карти от телевизията на червения партиен спонсор и олигарх Петър Манджуков и бяха оставени на мира.

Около 12 часа младежите поеха по ул. „Граф Игнатиев“, скандирайки посланията си към хората: „Солидарността между хората е нашето оръжие срещу властта“, „Станишев – бандит! Стига геноцид!“, „Мир между хората, война срещу властта, днес не е празник, а ден за борба!“, „Държавния терор ние няма да търпим, бойкот, бойкот, ще победим!“, „Властници, банкери – всички в пандиза, няма да плащаме за вашата криза!“, „Костадина, ние сме с теб“, „Борба, борба, класова борба! Работнико, бори се за своите права!“ Полицията, в пълно снаряжение за улични сблъсъци, се опита да направи проблем заради дръжките на знамената, но явно убедена, че не е в неин интерес да влиза в конфронтация с анархистите, реши да не пречи особено.

Реакциите на излизащите от магазините и офисите, които незнайно защо работеха по време на „празника“, бяха положителни. Въпреки изненадата си от толкова много млади хора, протестиращи на улицата, гостите хора с възгласи одобриха действията и изразиха своята солидарност с протестиращите.

На площад „Славейков“, а след това на кръстовището на бул. Васил Левски и бул. Патриарх Евтимий демонстрацията спря и отно-

Ден за протест

Хората преди всичко

Во бяха прочетени наболелите проблеми и примери за положението на работниците в България. Отново имаше опити на нагли шофьори да преминат през хората с пуснат клаксон, но те разбраха, че не е толкова просто и безопасно и набързо охладиха ентузиазма си и махнаха ръцете си от клаксоните. На „Попа“ много предвидливо се бяха изпарили и неколцината пишман-нацисти от обявено преди това „събиране“.

Колоната продължи по бул. Васил Левски, като спря за кратко пред турското посолство, където множеството скандира против репресиите на турската фашизирана държава и бяха изброени имената на убити активисти.

Кръстовището при Спортната палата също беше блокирано, докато младежите скандираха своите искания. Те продължиха покрай СУ и по ул. „Шипка“, където от храсталациите на Докторската градина се показаха двадесетина наци-хулигани с бутилки бира в ръце, които от стотина метра се опитаха да викат нещо по демонстрацията и да показват хитлеристки поздрав. Това само изгразни част от протестиращите и особено няколко гръцки младежи. Тук стана и малък инцидент между полицията и протестиращите. Органите на властта през цялото шествие подхвърляха реплики от рода на „мръсни гръци, тук е България“ и подбутваха някои от тях уж за повече ред. При градинката част от протестиращите направиха няколко крачки към градинката, където се бяха събрали готовите да побягнат нацисти. В този момент полицията грубо избута обратно младежите и един от полицаите опита гръжка на знаме върху главата си. Създаде се лека суматоха, в която едно от ченгетата остана без пагони. Целта на анархистите не беше провокация с полицията или нацистите, а мирно изразяване на социални послания и затова шествието продължи нормално.

Хората стигнаха крайната точка – пред посолството на Гърция, на ул. „Сан Стефано“. Посолството беше обградено с метални прегради.

Там бяха прочетени и разказани факти за ситуацията в Гърция и за Костагина

Кунева. Скандираха се послания на български и гръцки. Беше представена инициативата за книга с послания към Костагина Кунева, която ще бъде изпратена лично до нея.

Протестът приключи около 13:30, след което младежите започнаха да се разотиват.

Част от тях (от групата „23 септември“) отидоха към Борисовата градина, където били нападнати от група нацисти, които бутнали 60 годишна жена и взели знамето ѝ. За нещастие на агресивната групичка полицаите, охраняващи проявата на БСП, били наблизко и арестували 7 души, 1 от които е осъден по бързата процедура.

Не мина и без още разпръви между полицията и анархистите. Част от последните бяха задържани близо час и не бяха пуснати да се разотиват, защото трябвало да се разбере кой се е осмелил да скъса пагоните на ченгето. Поставени пред избора или да пуснат анархистите, или протестът да продължи цял ден пред посолството, полицията избра първия вариант.

Междувременно в близките улици се стигна до кратък сблъсък между анархисти и нацисти, в резултат на което последните са получили лицеви травми, подпечатвайки пълния крах на опитите им да провалят шествието.

На вече станалия традиционен анархистки 1 май направиха впечатление няколко неща – първо, за пореден път социалните искания не дойдоха от синдикатите, а от протестиращите младежи. Второ, младите хора бяха на демонстрацията на анархистите, а не при кебачетата на Станишев и хорузвите на продажните профсъюзи. Трето, полицията с действията си доказа, че винаги ще служи на управляващата върхушка срещу гражданските искания. И на последно място, но не и по важност – медиите този път надминаха себе си в опитите да оплюят проявата на младежите, които ясно заявиха, че няма да търпят случващото се в България и че са готови да поемат бъдещето в своите ръце, а не да го оставят на милостта на корумпираните политици и техните кукловоди олигарси. •

НОВИНИ

та на правата на човека, събщи БТА.

Искът е заради неизплатените заплати и беззаберието, което държавата и ръководителите на комбината демонстрират към съдбата на гружеството, заяви лидерът на КНСБ в комбината Васил Яначков, цитиран от БТА.

Според синдикалните лидери държавата може да помогне за обезщетяването на работници и изплащане на работни заплати, като подкрепи продажбата на активи и преразгледа възможностите на бюджета. •

12,3% по-малко от планираните приходи в НАП

Неизпълнението на приходите в бюджета за 2009 г. по прогноза на Националната агенция за приходите (НАП) ще бъде 12,3%.

По оптимистични прогнози на НАП сумата, която ще събере агенцията до края на 2009 г. от данъци и от осигурителни вноски, е 13,8 млрд. лв.

Тя е с 673 млн. лв повече от 2008 г., но е с 1,9 млрд. лв по-малко от планираните приходи за 2009 г., което означава 12,3% неизпълнение. •

КНСБ: безработицата може да надмине 10%

В края на 2008 и началото на 2009 г. заетостта отбелязва чувствителен спад спрямо 2007 и предходните години, събщи председателят на КНСБ Желязко Христов. В производството на текстилно облекло наетите лица по официални данни са с 15 104 по-малко, в производството на химични вещества, продукти и влакна – с 987. Металургията е загубила 1770 работни места, машиностроенето – 1063. Сривят в производството и заетостта на такива важни отрасли се отразява негативно и на транспортния сектор, където наетите лица също са намалели с около 3500 души, каза лидерът на КНСБ. •

Печелим 15 пъти по-малко от европейците

Средномесечният доход в българските домакинства е 8,2 пъти по-нисък от средния за държавите членки на Европейския

КОСТАДИНА КУНЕВА

Помагат само обикновените хора

» » » продължава от страница 4

Доколкото знаем, обикновените хора в Гърция от движението за солидарност помогнаха и помагат много, дори и с чисто парична подкрепа. Чух, че много пари за лечението са били платени от обикновените хора, а не от гръцката държава. Така ли е?

Не, има и някаква подкрепа от държавата, но всъщност тя не е пряко от държавата, така е. Помощта беше повече от ГСЕС и от обикновените хора. Всеки работнически колектив, всеки малък синдикат събират пари всеки ден и ми ги даваха тези пари на ръка. Именно благодарение на тези пари успяхме да преживеем до момента.

В България чухме, че един албанец е бил арестуван за нападението. Вярно ли е?

Не мисля, че този човек е престъпникът, залял Костагинка, а да не говорим, че той беше пуснат веднага след това.

Не е ли по-важно да бъде заловен поръчителят на нападението, а не прекия извършител?

Разбира се, много по-важно е да бъде намерен поръчителят. Прекия извърши-

тел може и да не бъде хванат, той за нас не е толкова важен, но този, който е поръчал това представление, трябва да бъде хванат! Вече много пъти при мен идват хора от гръцки вестници и телевизии и ме питат: „какво искате от гръцката полиция?“ Аз им казвам винаги едно и също нещо – трябва да бъде намерен поръчителят на нападението, не толкова прекия извършител. Също им казвам, че ако полицията наистина искаше да го хване, щеше да го направи досега. Вярвам, че полицията не иска да го намери, защото държавата защитава тези компании, защото има печалба от тях.

Какво очаквате да се случи от тук нататък със случая на Костагина, с каузата за която тя се борише?

Мисля, че нещата отиват на добре. Ако тези компании не искат да се махнат от държавните предприятия и фирми, то хората ще намерят някакво друго решение. Има много изходи, например държавните компании биха могли да плащат парите на хората, не частните. Сега правителството иска частните фирми да бъдат отговорни за парите на работниците, а не работодателят,

но би могло да бъде различно, би могло работодателят да бъде отговорен за заплащането, а частните фирми да отговарят само за извършването на самата дейност, на работата. Това са основните неща, за които хората в Гърция се борят сега.

Чух от гругари и приятели в Гърция, че работодателите настроят имигрантите един срещу друг. Например в ИКОМЕТ работници от Бангладеш са против работниците от Албания и България и така нататък.

Точно така. Преди покушението срещу Костагина имаше работници, които отидоха пред Министерството на труда, организирано, с плакати и скандираха, че Костагина и хора като нея искат да затворят фирмата и те да останат без работа. Тези хора бяха готови от преди това да говорят срещу момичетата от синдиката на Костагинка и другите синдикати, така че имигрантите, които се борят за правата си, да се откажат. За щастие те останаха да си защитават правата! Всички тези хора от фирмата, подготвени от шефовете, вървяха само на 200 метра след синдикалистките и крещяха

срещу тях! Целта им беше да разцепят синдикалистите и всичко това беше организирано от ИКОМЕТ!

Чувам от хората тук, че синдикатът, чиито секретар е Кунева, става все по-силен и се обединява с други синдикати, за да се борят заедно.

Този синдикат има подкрепата на много други синдикати и става все по-силен и обединен. Когато излязохме на нашата първа голяма стачка, бяхме около 10 000 души. Почти всички тези хора бяха членове на различни синдикати от цяла Гърция, както и граждани, които знаят положението много добре – какво се случва, какво ще се случи и какво трябва да се случи, според законите. Те се радват на подкрепа от много различни страни.

Накрая, какво искате да кажем като заключение на хората в България?

На хората в България – не искам да бъдат толкова затворени, колкото бяха преди, в миналото и да продължат да се борят за правата си по-твърдо, отколкото сега! Да си търсят правата и да бъдат на улицата по-често, както хората тук в Гърция го правят! •

ИВЪ ЗА СМ

ИЛИЯ ТРОЯНОВ

„Ние сме опашката на Европа“

» » » продължава от страница 1

имената били насилствено побългарени, гробищата разрушени, джамиите и училищата затворени и в крайна сметка над 300 000 души били прогонени от страната си – всичко, което притежавали, трябвало да бъде изоставено. ДПС, която от 2001 е решаваща страна в коалиционната теглилка на нацията, би трябвало да защитава интересите на това малцинство. Тя обаче не бърка нито в стари рани, нито притежава програма, която да излиза вън от рамките на обогатяването на нейните собствени големци. Почти без изключение те са агенти на бившата ДС, а както се знае – бивши шпиони няма.

Без подкрепата на тази партия в областния град Кърджали нищо не върви, това Хасан го знаел и така се срещнал с председателя на партията Ахмед Доган. Выдающийся шпион на ДС, днес той е един от мощните олигарси в страната. Предложението на Хасан в този разговор е да изгради в центъра на Кърджали, в празна сграда комплекс, който да подслони международен бизнес-център, кафене и офис на ДПС. В замяна по-

искал разрешение за строеж и гаранция, че няма да му бъдат създавани пречки. На Ахмед Доган явно му е харесало предложението, той погледнал на обществената задача много прагматично: „Животът е бизнес. Който не знае как става, да гоиде при мен – ще му кажа!“

В подобен курс, първата лекция вероятно гласи: Think Big (Мисли на едро). „Можеш ли да осигуриш употребявани линейки и коли за чистотата?“, попитал Доган при следващата среща (тъкмо влязъл в сила законът всяка община да има поне по една от всеки вид). Хасан, който е приятел с голям търговец на тежкотоварни и леки автомобили от Швеция, потвърдил и остойностил всяко от возилата по 5000 и съответно 10 000 евро. „Чудесно“, продължил Доган, „ще се нуждаем от няколко стотин. Ще изкараш всяка да струва над 20 000 евро, от тях 2500 ще са за теб.“ Хасан отхвърлил предложението. „Не мога да лъжа собствения си народ, някой ден ще трябва да отговарям за това“. По-добре да не беше го правил.

Скоро след това започнала най-разгорещената фаза от предизборната кампания. Кафенето на Хасан слу-

желю за предизборен щаб на ДПС. Безброй найлонови торбички с пари били донесени „от неизвестен извършител“. Понякога „забравяли“ някоя друга под масата, но Хасан не пипал и на гругия ден нищо не липсвало. Избирателите били карани с автобуси от Турция – работници, които били взети от фабриките им и по-късно трябвало да доказват, че са гласували, тъй като не искали да загубят работното си място. Някои от тях били забравяни при транспортирането обратно – седели отчаяни в кафенето на Хасан и не знаели как без пари да стигнат до къщите си. Хасан им купувал билети за автобуса. Предизборните листи били нагласени така, че при изборите да няма изненади. Хасан, който през целия си живот не бил ходил да гласува, се открил в списъците като ревностен избирател. ДПС спечелила тези, както и всички други избори в областта. Всичко това било невъзможно без мълчаливото съгласие на държавните органи.

Хасан не може да назове точния момент, в който бил обявен за враг на ДПС – дали се дължало на отказ тук или критични гуми там? Неговият комплекс с оптимистич-

ното име „Ракета“ бил систематично разрушен и Хасан изправен пред съда на процес с подправени доказателства и кошаревски свидетели, за част от неговата стойност. Същевременно била разрушена и една бивша станция на геолози, която той превърнал в санаториум за алкохолици. След безброй набези, преднамерено игнорирани от страна на полицията, сградата днес е една руина.

„Всеки противник – казва Хасан – бива довършен. Тук малко хора мислят – всъщност мисли само един – кметът. Всички други следват заповедите. Не се ли страхуваш – питат ме хората – те ще те убият, ако продължаваш така. Хората тук са по-сплашени, отколкото по времето, когато избягах. И по-отчаяни са. Знаеш ли как тукашните хора наричат собствените си район? Ние сме опашката на Европа.“

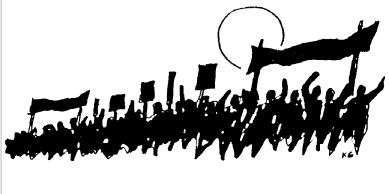
Това лято Хасан Тахиров се връща с жена си в Швеция. Не се е предал, но временно се отдръпва. Срещу тази мафия никои не може да направи нещо. Не и сам.

Този статия се основава на дълго интервю с Хасан Тахиров, както и на разговорите с петима други, които не желаят да бъдат назовани. •

НОВИНИ

НИЩО НЕ Е ЗАБРАВЕНО

Атенатът в „Света Неделя“

съдебен иск срещу дружеството. Целта на делото е да се променят неизгодни за потребителите клаузи от Общите условия за продажба на ток.

Комисията за защита на потребителите съди дружеството заради кратките срокове, които компанията дава на своите клиенти за търсене на неустойки. По закон този срок е 3 години, но в условията на Е.ОН е едва три месеца.

Всеки потребител може да се включи в колективния иск срещу Е.ОН до края на април. За целта трябва да се свърже с Комисията за защита на потребителите и да внесе молба във Варненския окръжен съд.

Наг 3,4 млн. лв премии за държавни чиновници

Около 3,4 млн. лв премии ще си раздадат държавните служители, работещи по еврофондовете, съобщил вестник „Дневник“. Първоначално предвидената сума се е увеличила с около 200 хил. лв заради включването на около 150 чиновници от земеделската програма САПАРД, въпреки че вицепремиерът Меглена Плугчиева беше категорично против те да получат допълнителни средства заради блокираните 140 млн. евро от Брюксел. По-голямата част от министрите обаче решиха служителите по САПАРД да вземат по една заплата премия, а тези в разплащателната агенция към земеделското министерство и по програмата за развитие на селските райони – до три. Премиите са за втората половина на 2008 г.

Около 1,5 млн. лв от премиите се осигуряват от държавния бюджет, а останалите 1,9 млн. лв идват от мярката за техническа помощ по отделните оперативни програми, обясниха от финансовото министерство. Около 1500 служители ще получат премии, като средно на човек се падат по 2000 лв. Плугчиева припомни, че според нормативните актове служителите имат право да получат като бонус за добре свършена работа до 6 заплати, но заради кризата министрите са намалили сумите двойно. Самите министри няма да получат премии.

Изминаха 84 години от 16 април 1925 г., когато в катедралния храм „Света Неделя“ (по онова време наричан „Свети Крал“, защото през 1460 година там били пренесени мощите на сръбския крал Стефан Урош Втори – Милутин – (1282-1321) е извършен грандиозен атентат, в който загиват над 180 души.

Според документални данни, колосалният взрив за атентата достига съветското разузнаване чрез Виенските си резиденти.

На този ден в храма се състои опелото на генерал Константин Георгиев, убит дни преди това в София. Очаквало се е на погребението да присъстват цар Борис Трети и целият състав на Министерския съвет, след ликвидиранието на които да бъде осъществен държавен преврат от БКП и България да се самообяви за съвет-

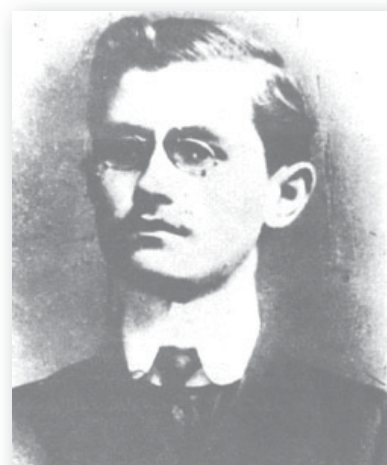
ска република, която да се присъедини към Съветския съюз.

За атентата интересни писмени сведения – от 30.12.1927 г. – оставя Младен Стоянов Георгиев (Островски) – член на БКП от 1921 г., участник в подготовката и провеждането на Септемврийското въстание от 1923 г. След атентата е арестуван, но успява да избяга. През 1928 г. е избран за секретар на ЦК на БКП. Отново арестуван (1929 г.) и осъден на 15 години затвор, откъдето бяга през 1932 г. и емигрира в Съветския съюз. В България се връща през 1948 г. Член на ЦК на БКП до 1954 г. От 1957 г. до 1962 г. е кандидат-член на Политбюро. По отношение на атентата Младен Стоянов отбелязва:

„В ИБ (Изпълнителното бюро към ЦК на БКП) се знаеше, че преди атентата от Виена се получило писмо, в което Марек (псевдоним на Станке Димитров) и Виктор (псевдоним на Георги Димитров) дали съгласие за атентата. На 15 април вечерта другарите Раги (Петър Искров), Иван Манев и Тодор Павлов били против атентата (тримата са бюромето към ЦК, б. а.). Точно така се знаеха фактите:

Раги говорил против атентата. Тодор Павлов след дълъг спор се съгласил да не става. Раги и Павлов пропагандирали и Манев. След колебание и той се изказал против. Тогава Тодор Павлов отишъл при Коста Янков да му съобщи решението да не става атентатът. Коста Янков спорил много. В моя спор Тодор се поддаде на доводите и аргументите на К. Янков и по средата на спора и той, Тодор, си дал съгласието да стане атентатът. Разправяше се, писмо е имало от Марек и Виктор, с което си давали съгласието за атентата. Всички членове бяха убедени в правотата на това, което казваше Тодор, тоест, че е имало писмо.“ (ЦДА, ф. ЗБ, оп. 4, а. е. 144, л. 46. Оригинал. Ръкопис.)

По същата тема – атентатът в катедралния храм „Света Неделя“ – пише през 1927 г., на 31 декември, и Христо Стефанов Халачев (псевдоним Гълъб), член на БКП от 1919 г. и на ВКП(б) от 1926 г. Участва в подготовката на Септемврийското въстание и последвалите сблъсъци с полицията и войската. След поражението бяга в Югославия. Връща се в България през месец май 1924 г. Избират го за секре-

Коста Янков

тар на Окръжния комитет на БКП в София. През месеците март-април 1925 г. е организационен секретар на ЦК на БКП. Емигрира в СССР през ноември 1926 г. Преставител е на българските профсъюзи в Профинтерна (1927-1930) и е инструктор в Общоруския централен съвет на професионалните съюзи (1932-1940). По късно работи в ТАСС (1941-1944) и служи в Съветската армия (1944-1948). Директор на Партиздат (1948). За атентата съставя следните писмени сведения:

„През 1925 г., пролетта бях назначен от ЦК за секретар на Софийската организация, след убийството на Вълчо Иванов. Същевременно

» » продължава на страница 8

НИЩО НЕ Е ЗАБРАВЕНО

Покушението срещу Борис III

Васил Икономов

Анархистът Васил Икономов е демуургът на четническото движение в България след Деветоюнския военен преврат през 1923 г. Този факт се признава с половин уста и от винаги мерзко шикалкавещите болшевишко-комунистически историци. Безчет са революционно-мотивирани терористични акции, извършени от Васил Икономов. Безпозобно смел, невероятно честен и беззаветно предан на анархистката кауза, той се родее по дух и нравственост с най-изявените български революционери от Христо Ботев до Гоце Делчев. Негова акция е и нападението сре-

щу цар Борис Трети в Арабаконашкия проход на 14 април 1925 г., целящо пленяването на монарха, за да бъде разменен с арестуваните и осъдените да излежават присъдите си в затворите анархисти. Нападението срещу царската особа предизвиква широк международен отзвук – изненадващо по-мощен от отзивите за атентата в църквата „Света Неделя“, извършен на 16 април 1925 г. – нещо, което яркочислено и в поверителната дипломатическа кореспонденция между британския пълномощен министър в София Уилям Ърскин с Форин офис (Британското външно министерство). От цялата конфиденциална кореспонденция обаче прави впечатление, че нито българските власти, нито британските дипломати са си имали хал-хабер кой всъщност осъществява въоръженото посегателство върху младия Саксбурготски и най-вече коя е причината за покушението върху царстващата персона. В контекста на гореизложеното ще цитираме „Доклада от Уилям Ърскин до Форин офис за проведен разговор с цар Борис за извършеното срещу него покушение, както и сърдечните му благодарности във връзка с

поздравителната телеграма от крал Джордж по същия повод: София, 21 април 1925 г., Югоизточна Европа, Поверително.

Сър, имам честта да докладвам, че бях приет на аудиенция от цар Борис на 18 този месец. Предагох на Негово Величество специалните поздравления от правителството на Великобритания по повод щастливото избавление от опита за покушение извършен срещу него. След като ме помоли да предам на Британското правителство дълбоката му благодарност за оказаното внимание, той каза, че е получил много телеграми от монарси и от други държавни глави, сред които била и телеграмата на крал Джордж изпратена от Палермо, което му доставило особено удоволствие. След това Негово Величество картинно ми описа инцидента, като разказано в общи линии съвпаднаше с доклада ми № 76 от 16 този месец, въпреки че го допълваше с някои подробности. Изглежда, че първият залп е счупил предното стъкло на колата, порязвайки шофьора толкова лошо, че той припаднал, а друг куршум повредил ел. инсталацията и двигателния спръл. Негово Вели-

чество, който сега отзад, се навел напред и, сграбчвайки кормилото и ръчната спирачка, успял да управлява колата назад за известно разстояние наголу по пътя, докато тя не се ударила рязко в един стълб, а той се намерил по гръб зад нея, направил пълно кълбо назад. Една жица, свързваща този стълб с телеграфен стълб от другата страна на пътя, по някакъв тайнствен начин го е отблъснала назад от колата. Като видял, че не може да окаже каквато и да била помощ на катастрофиралата кола, избягал на около 300 ярда наголу по пътя до един завод, който го заслонявал и той спрял автобуса точно на време, за да не попадне на засадата. От момента, в който започнал обстрелът, докато достигнал заслона, той бил изложен на гъжд от куршуми от различни посоки, но с изключение на един, който го ограскал по носа и му изгорил мустаците, всички други не го застигнали. Прислужникът, който тичал зад него, също бил невредим. От двамата убити мъже, главният дворцов лесничей, който също бил част от компанията и сега до шофьора, бил застрелян още от първия

» » продължава на страница 8

» » продължава

НОВИНИ

Амнистия спаси съучастници на Вальо Топлото

Аверите на Вальо Топлото отърваха решетките. Обвиненията за безстопанственост срещу членовете на борда на „Топлофикация“ АД ще бъдат свалени. Причината е влезият в сила Закон за амнистията от 22 април тази година. Той освобождава Георги Рогачев, Пламен Василев, Илко Йоцев, Иванка Диловска и Георги Ненков от съд, тъй като наказанието за престъпленията, в които са обвинени, е до 3 години затвор. Срещу тях отпадат и исковете в размер на 438 хиляди лева за щети, нанесени от покупката на стотици луксозни стоки. Разходите са били описани като „представителни“ и са за сметка на дружеството. •

Нова вълна на масови съкращения в Русе през май

Нова вълна на масови съкращения ще има през май в Русе, съобщиха от Регионалната служба по заетостта.

Безработицата в Русе, Иваново и Сливо поле плавно се увеличава и през март нейното равнище е 4,55%. Само в община Русе регистрираните безработни са 3 488, което е с 66 повече от февруари. •

Кризата ще струва 4 трилиона долара

Международният валутен фонд (МВФ) прогнозира, че цената на глобалната финансова криза ще бъде над четири трилиона долара, предаде АФП. В тези четири трилиона долара се включват 2,7 трилиона долара загуби от лоши кредити в САЩ. Европейските загуби ще бъдат в размер на близо 1,2 трилиона долара, а тези на Япония – 149 милиарда долара.

Тази цена включва парите, които трябва да бъдат налети в банките и другите финансови институции, за да ги отърват от фалит.

Оценката на МВФ е за периода от средата на 2007 година до 2010 година.

Тази цифра е два пъти по-голяма от предишната от февруари, с която МВФ очакваше загуби „само“ 2,2 трилиона долара. •

НИЩО НЕ Е ЗАБРАВЕНО

Атенатът в „Света Неделя“

» » продължава от страница 7

но бях назначен и за евентуален заместник на организационния секретар на ЦК. Бях в постоянна връзка с другаря Яко Доросиев, който ме подготвяше като заместник. На другия ден след убийството на Никола Милев (професор, основател на Народния съговор, депутат от Демократическия съговор, редактор на в-к „Слово“. Застрелян на 13 февруари 1925 г. Убийството му е съгласувано с ЦК на БКП) аз отидох при Яко. От него научих, че нашите, както той се изрази, са извършили убийството. Яко тогава ми каза: „Те, фашистките водачи са в нашите ръце“. Тази фраза ми направи много силно впечатление. Тя означаваше, че нашите, ЦК, решително са тръгнали по пътя на терора. Аз разбрах от тези думи, в смисъл, че е подготвен голям атентат. Тогава той ми съобщи, че получава писма от Станке Димитров, в които Станке му пише по повод разкритията и разнищванията на нашите организации, че възлага всичките си надежди на нелегалните, тоест военните. Това означаваше, че Станке насърчаваше военно-терористичната тактика. Също тогава

Яко ми показа един протокол на Балканския секретариат на ИККИ (Коминтерна) по въпроса за дейността на четите през настъпващата пролет. Много добре си спомням, протоколът беше на немски, в него се казваше, че нашите партизански отряди (четите) трябва да продължат своята дейност и през настъпващата пролет (1925). В този протокол също видях едно насърчение на започнатата терористична тактика. От докладваните документи от другаря Виктор (Георги Димитров), до известна степен подобно съдържание има протокол на Балканския секретариат (Виена) от 9 декември 1924 г. До атентата откън (от външни другари), доколкото аз зная, се получаваха само насърчения на атентаторската тактика. За писмото на Станке, в което той пише, че трябва да се извърши атентатът, научих още през лятото на 1925 г. Това ни се донесе от затвора. Но също там ни се съобщи, че за атентата, чрез това писмо дал съгласието си и другарят Виктор. През месец юни 1926 г., другарят Островски (Младен Стоянов) се завърна от Виена. Той ни съобщи, че другарят Виктор отричал да е да-

вал съгласието си за атентата. Обаче Тодор Павлов се изсмя на това и решително заяви: „Писмото аз лично четох няколко пъти; в него ясно, недвусмислено се казваше, че и другарят Виктор (Георги Димитров) е съгласен с атентата. Другарят Коста Янков се основаваше най-много на това писмо.“ (ЦДА, ф. ЗБ, оп. 4, а. е. 144, л. 43-45. Оригинал. Ръкопис.)

В един доклад от 12 октомври 1925 г. до ИК на Коминтерна от Вълко Червенков за терористичната дейност в България се представят госта подробни данни както за отделните терористични актове, извършени от дейци на БКП, така и за атентата в катедралата. Личността на Червенков е достатъчно известна и затова не ще се спирам на биографията му, освен мимоходом да спомена, че е зет на „вожда и учителя“ Георги Димитров и след неговата смърт поема поста генерален секретар на ЦК на БКП (1950-1954). В доклада си Червенков пише:

През есента на 1924 г., не много след Горноджумайските събития (на 12 срещу 13 септември 1924 г. са избити видни дейатели от левицата във ВМРО), една вечер бях повикан на среща с

Вълко Червенков

нашия младежки представител в ЦК на БКП – другарят Петър Искров, в която среща той ми предаде решението на ЦК на БКП, съгласно което аз се определям за член на специалната наказателна – извънредна – комисия, сформирана при ЦК. Решението ми се повери в абсолютна тайна, забранено ми бе дори в Бюрото на младежкия ЦК, член на което бях, да общавам за новата си длъжност. Не възразих. Целите и задачите на тази тройка подробно узнах от нейното първо заседание, което стана няколко дни след тая среща. •

(следва)

НИЩО НЕ Е ЗАБРАВЕНО

Покушението срещу Борис III

» » продължава от страница 7

залп, докато директорът на Природо-историческия музей, който ненужно се изложил на огъня, стоейки прав в колата и крещял на разбойниците, че стрелят по царя, също бил застрелян в един ранен етап на стрелбата. Той добави, че неговият аглютант се държал изключително смело и потърсил безопасно място в клисурата едва когато боеприпасите му свършили и когато Негово Величество вече си бил намерил подслон. Негово Величество видял добре няколко души от бандата, за която се говори, че се състояла от осем човека и забелязал, че те са добре оборудвани и облечени в куртки, различни от тези на македонските комити и са били с кожени шапки и чорапи с ясно изразени сръбски мотиви. Въпреки че не желал да тревожи общественото мнение, отначало той разгласил, че това са обикновени разбойници. Но самият той не бил убеден, че това е така и че те по всяка вероятност са го разпознали, още повече като се вземе предвид фактът, че съсредоточили огъня си върху него, когато той тичал наогул по пътя, и фуражката, която останала в

колата, по-късно била намерена с напълно разкъсан царски монограм. При това те били въоръжени с ръчни гранати, част от които били използвани при нападението, както и със средства за първа помощ от модерен тип. Освен това, след тях останал един революционен вестник, публикуван от Оббов в Прага. Също така те казали на един селянин, когото ограбили и задържали за няколко часа предния ден, че били група емигранти и идвали от Сърбия. Негово Величество призна, че е било доста неблагоприятно от негова страна да остава няколко нощи в горите наоколо на лов за диви петли, през което време, противно на неговия навик, оставял колата си на едно и също място. Освен това се върнал по същия път, по който бил отишъл, нещо, което никога преди това не бил правил. Все пак той не смяташе, че неговите нападатели задължително са дошли от сръбска територия с намерението да го убият или че инцидентът има връзка с бомбения атентат, извършен два дни по-късно в София. Най-вероятно било те да са дошли с цел да създават безредици и като научили за присъствието му в района, решили да се

Паметникът на Васил Икономов край село Белица

възползват от възможността. За Негово Величество бомбеният атентат е много по-сериозен и той е уверен, че генерал Георгиев бил убит два дни по-рано като част от заговора, тъй като той бил личност, на чието погребение било твърде вероятно да присъствуват членове на кабинета, по-видните привърженици на правителството, голям контингент от офицери, а твърде вероятно и той самият. Всъщност той възнамерявал да бъде там, но тъй като пътувал до едно село, на разстояние от около 40 мили, за да присъства на погребението на неговия лесничей, той пристиг-

нал в София известно време след началото на церемонията. Точно когато се приготвял да посети църквата, се чула експлозията и тозчас разбрал какво се е случило. Негово Величество каза, че гледал на бъдещето с доста дълбок песимизъм. Без съмнение правителството ще успее да овладее положението за момента, но като цяло репресивните мерки, които без съмнение ще съпътстват процеса, ще доведат до контра репресии и ще се стигне до изключително опасна ситуация.

Имам честта: Уилям Брскин •

(PRO. FO, 371/10671, p. 33-34)

МАКАР

Просто казано, що е анархизъм?

Борбата за безвластие се води още от онези древни времена в човешката история. Човекът, който е вдигнал ръка да защити другаря си от жертвоприношение, е бил анархист. Човекът, който е питал вожда няма ли да раздели месото по-справедливо, е бил анархист. Анархисти са били и всички тези, които хиляди години са се борили срещу правото на шепата самоизбрали се „управници“ да се разпореждат с труда и живота на хората.

Що е анархия

Безвластниците се борят за общество без власт, наречено анархия. Такова общество съвсем не е хаотично. В едно анархистко общество правото на един човек да управлява останалите е заменено с правото на всеки човек да управлява самостоятелно живота си, доколкото не пречи на останалите. Управленските постове са заменени с ограничена представителност - избират се експерти, които разполагат с ограничени правомощия в дадена област, подлежат на пряк граждански контрол и носят отговорност за неизпълнението на поетите ангажменти пред обществото.

ността. На работното си място или по местоживее-не хората управляват общите си дела чрез общи събрания, на които се взема решение или се излъчват няколко експерти, които да решат проблема. Взаимопомощта е заменила експлоатацията като принцип на сътрудничество между хората. Предприятията са собственост на целия народ. Създават се такива продукти и услуги, от които хората изрично са заявили, че се нуждаят, а не такива, от които собствениците очакват да получат печалба. Печалбата, която днес се употребява според прищевките на едно ограничено малцинство, в безвластническото общество се разпределя според желанията всички граждани.

Възможна ли е анархията

Множество такива общества са съществували в далечното и по-близкото минало. Може би най-силният пример за безвластническо общество в новата история са анархистките общности по време на гражданската война в Испания. Милioni хора, организирани чрез общински и федеративни съвети, успяват да постро-

ят върху рухналата имперска икономика по-справедлив живот. Земята и индустрията са колективизирани и хората са по-богати и по-свободни отпреди. Тяжната армия три години успява да удържи обединената сила на фашистка Европа, въпреки подмолната дейност на диктаторския режим в Съветския съюз. Това е блестяща демонстрация за силата на едно свободно общество. В наши дни най-известната безвластническа общност е тази на сапатистите в мексиканския щат Чиapas. Без да претендират че са класически анархисти, сапатистите следват основните безвластнически принципи и успяват да съществуват, като поддържат общество на солидарност и равенство в границите на мексиканската държава.

Що е революция

Революция е начинът за постигане на безвластническото общество. Премахването на робството, премахването на монархията, придобиването на всички елементарни човешки права, които днес ползваме на готово, са плод не само на обективни условия, но и на

огромни множества хора, които са дали от времето, хляба и кръвта си, за да живеят те и хората след тях по-добре. Революция не е уличният бунт, а възпитанието на хората, че имат нужда от ново, по-добро общество, съзиданието на нови взаимоотношения между хората, на единна народна воля за промяна. Пролетата кръв в една революция тежи на съвестта на тези, които не признават правото на народа да решава сам за живота си.

Що е анархизъм

Делото на анархизма е борба с неправдите и създаване на по-справедливо общество. Безвластниците се стремят да засилят чувството на солидарност между хората, да подкрепят актовете на взаимопомощ, да донесат на подчинените вяра в собствените им сили и в един общ, по-добър свят. Борбата може да бъде с оръжие, с перо, с добра дума и приятелско рамо. Свободата на анархиста е в избора на средства за борба, а не в избора на розови очила. Имало е и още ще има несправедливост, експлоатация и власт. Но солидарността

винаги е движила обществото напред, променяла е цели народи, правила ни е по-свободни. Анархизмът е участието в това движение. Другото е суета.

Има ли нужда от анархизма

„Народната власт“ е оправдание за различните шайки бандити да се гжавкат за правото да тлъстееят на чужд гръб. Затова не е чудно, че хората лесно се озлобяват един срещу друг и наказват по-слабия – бил той жена, емигрант, циганин или просто различен. За такова общество безвластническите идеи са животворна сила. Когато човек показва с личен пример, че солидарността, самоорганизацията и взаимопомощта не са празни думи, когато е готов да мечтае и да създава един по-добър свят, той е силен. Има сила да обвинява системата, има сила да гради тухла по тухла основите на по-справедливо общество. С повече солидарност и вяра в силите си бихме могли да превърнем обществото от джунгла в градина, в която хората да живеят свободни. •

Златко

Георги Хаджиев: Основи на безвластието

СПРАВЕДЛИВОСТ

„Справедливостта – казва Прудон – е нерушимата мярка на всички човешки постъпки“. За всички безвластнически теоретици справедливостта е изходно начало, основен камък на обществената сграда. В книгата си „Изследвания върху справедливостта в политиката и влиянието ѝ върху добродетелта и всеобщото щастие“, в която излага безвластнически идеи и която излиза малко след Великата френска революция, Уилям Годуин пише: „Справедливостта включва в себе си всички нравствени задължения... Всеобщата справедливост и взаимната полза съединяват по-силно хората, отколкото какъвто и да било подписан и подпечатан пергамент“. Що се отнася до Прудон, няма произведение, в което справедливостта да не представлява лайтмотив на неговата мисъл, а освен това той е посветил три обемисти тома на „Справедливостта в революцията и в църквата“. Бакунин смята пък „човешката справедливост единствено признавана от нас“. Кропоткин, който увенча своя живот с един капитален труд върху нравствените учения

на всички времена – „Етика“, даде безсмъртната формула на морала така: „Без равенство няма справедливост, без справедливост няма нравственост“.

Извън всякакъв спор е, че справедливостта се явява един от основните и най-важни принципи на безвластието. Нейното значение е определящо за всички други принципи, тя е „мярката“, както казва Прудон.

Но що е справедливост? Справедливостта е идентифициране на другите със себе си. Справедливост значи да се поставяш в положението на другите, да „влезеш в тяхната кожа“, да сложиш знак на равенство между себе си и тях и това, което искаш за себе си, да го превърнеш в правило, което те задължава да постъпиш по същия начин с другите. Това е правило, залегнало в основата на всички религии и познато ни от християнството – правило тъй просто и тъй разбираемо за всички хора, но тъй мъчно приложимо: „Не прави на другите това, което не искаш другите да ти правят“. Кропоткин го е уточнил още по-добре, като му е дал вместо негативен утвърдителен характер: „Прави на другите това, което искаш те да ти

правят при същите обстоятелства“. Има ли по-съвършено правило на поведение, по-съвършена, бихме казали ние, от тази справедливост?

Ако хората се ръководеха във всички свои постъпки от това правило, всички злини, всички нещастия, всички страдания биха изчезнали на земята. Властта, законите, съдилищата, затворите, държавата биха престанали, експлоатацията, потисничеството, войната, убийството, отмъщението, омразата биха се превърнали в един неприятен спомен. Добро и зло, хубаво и лошо, жестоко и човечно, омраза и обич и много други понятия биха придобили реална стойност. Човек би станал истински мъдър. Да мериш със същата мярка както за себе си, тъй и за другите, би означавало никога не само да не вършиш, но и дори да не помислиш и да не пожелаеш никому зло. Да отъждествиш другите със себе си, значи да установиш единството в света, хармонията на земята – границите между „аз“ и „ти“, „аз“ и „те“ да изчезнат, да настъпи едно вечно преливане, изразено в добри помисли, в благожелание, в добротворство.

Възможно ли е, осъществимо ли е това или е само един блян на болни от мечтателност мозъци, на развинтени фантазии, видение на пустинници и аскети? Съществуват ли, макар и зачатъци, от подобно чувство у човека и ако да, какъв е произходът на това чувство, откъде е дошло и как се е породило то в човешката душа?

Справедливостта е нравствено понятие, нравствен принцип. А нравствеността, както е известно, съпътства човека през цялата му еволюция, от маймуната до Дарвин, от Адам до Кропоткин. Не е имало, няма и не може да има общество без морал. Наистина, имало е общества с тамерлановци, макиавелисти, цезари, хитлеровци, мусолиновци, сталиновци, има и днес техни наследници, които искат да погаят и унищожат всякакъв морал, да задушат всяко чувство на справедливост, но те винаги са свършвали и ще свършат с крах.

Естествена по своя произход, справедливостта като основа на всяка нравственост, не е преставала никога да се проявява в течение на цялата човешка история, не е изчезнала и не ще изчезне. Тя се проявява и

днес, дори в едно хищническо общество, където господстващите учреждения правят всичко, за да разбият връзките на взаимност между хората и да превърнат последните във „вълци един за друг“. Чувството за справедливост, задушавано с хилядолетия усърдно, настоятелно, системно, е значително притъпено, много повече от това за свобода, за солидарност и дори от чувството за равенство. И все пак то не е унищожено. То не е престанало да бъде принцип в отношенията между хората и на него се гредят обичаи, привички, нрави, които представляват и днес неписаните закони, управляващи много по-добре човешкото общество, отколкото хилядите писани закони, непознати често и за самите юристи.

Безвластието като борба и социално движение издига високо принципа на справедливостта, извличайки го от хилядогодишната история и практика на обществените отношения, за да го постави в основата на социалното преустройство. То трябва да бъде осъществено чрез организираните и решителните действия на обезправените народни маси. •

Професионалният затворник Рене

Двадесет и първи век предишният век с идването си какви ли не страховити идеи за нова апокалиптична ера, а творците, деца на европейската цивилизация осъзнаха, че вече няма нищо неизказано, ненаправено или не написано от техните предци. Всичко е вече създадено, но не и животът – той се твори и ражда непрестанно. Нашият живот е винаги нов, лично наш и неповторим. Всеки ген е различен. Неслучайно документалното кино претърпя изключителен прогрес през последните години. В момента сме свидетели не просто на възход на документалистиката. Днес в Европа документалните филми са в много отношения по-интересни от игралните. Наскоро критиците и публиката почти погребяха българското кино, обаче точно тогава се появи „Животът е прекрасен, нали?“ на Светослав Драганов, „Георги и пеперугите“

на Андрей Паунов, „Бургас на Таралежков“ на Митко Таралежков и още прекрасни ленти от млади режисьори, опровергаващи целия негативизъм. В тази връзка 13-тият „София филм фест“ за първи път организира документален конкурс. Благодарение на това видяхме филма „Рене“ на Хелена Тржещикова, „заснела повече от 40 документални филма, преди всичко засягащи човешките взаимоотношения, социалните проблеми и проблемите на жените“ според уебсайта на организаторите. Нямах представа, че ще видя такъв изключителен филм като „Рене“. Той е съвсем нов, завършен е през 2008 година. Не знаех много за режисьорката Хелена, нито за уникалните възможности на документалистиката преди този филм. Може би мислех, че зная нещо за документалното кино, но се оказа друго. Не знаех, че духът на Селинджър и Силитоу, на сърдитите млади хора и тоталния nihilism, бунта срещу всичко и нищо, може да бъде толкова жив. Не знаех, че още има бунтовници без кауза. Филмът е сниман в продължение на години – близо четиринадесет – и разказва за съдбата на един

„професионален затворник“ – Рене Плашил. В момента живее в Чехия, вероятно пак е в затвора. Неговият избор е да бъде там. След всяка изляжана пристъга Рене излиза за малко и, разбира се, съвсем целенасочено извършва дребни кражби, за да се върне обратно там.

Рене е дете от обикновено семейство. Е, да, малко объркано семейство – родителите му са разведени, бедни, карат се постоянно, имат още две деца освен него и явно не обръщат нужното внимание на твърде чувствителното момче. Майка му го обича, страда за него, но не може да проумее защо Рене не е възхитен и благодарен, че е купила нов цвятен телевизор. Познато ли ви е!? Необичайното е във волята и духа на този човек. Когато става тинейджър, той вече не понася подмятията на баща си, че без него е нищо, че не може да бъде самостоятелен и не е истински мъж. Напук извършва дребна кражба. Както обяснява още в началото, преди 14 години, когато застава пред камерата на своята братовчедка за първи път, краде, за да „покаже на баща си, че има собствени пари“. Виждаме героя на

Виктор Юго от „Клетниците“ в малко по-друга светлина, но на живо пред очите ни. Той пораста и от млад бунтар се превръща в заклеймен престъпник. Кражбата го праца в чешки затвор за малолетни още по времето на социализма. Излъчването на Рене е силно. Честна дума, отначало мислех, че това не са документални кадри, а игрална възстановка, но малко по малко осъзнах, че това не е актьор – видях го как остарява, как системата го съсипва, но най-после видях как той все пак я изиграва по свой начин. Рене отказва да се бори, той знае, че битката му е загубена и не живее в романтичния роман на Юго, отказва да стане „добър“. От разсъжденията му разбираме, че той не краде, за да се върне в затвора, защото затворът му липсва, а защото се чувства по-сигурен там. Казва, че „вътре“ нещата са прости, а навън за него е твърде сложно. През цялото време Рене не спира да чете литература, прочита библиотеките на своите затвори, но не е очарован, нито възхвалява хуманизма. Започва да пише, но не е амбициозен, само иска да прави нещо – явно му се отдава.

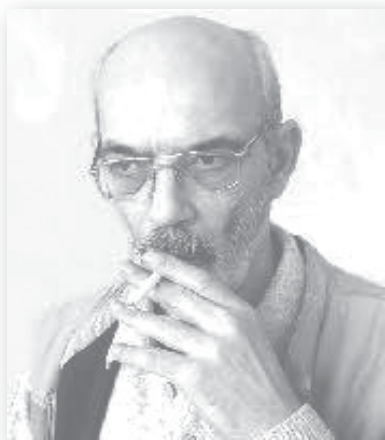
Годините минават, Хелена успява да издаде книгите на Рене. Той става популярен, но му е смешно, не е особено щастлив или горд. Сега той е на 34 години и сам казва, че е твърде смутен. Животът му бавно си отива в тези затвори. Колко „бунтовници без кауза“ са минали по този път и още са на него? Къде е изходът?! Кога ще дойде края на порочната система?! Кои ще нареки пъзела, за да разберем как да спасим краткото време на земята, не за нас, а за бъдещите поколения!? Някои хора знаем отговора – в безвластие и анархизма. Но колко ли още „вещици трябва да изгорят“, домовете да бъдат разрушени и животи съсипани? В края на филма виждаме как Рене променя татуировката от „Fuck freedom“ на „Fuck reorle“, защото казва, че ние хората правим света. И е прав – цензурата, политиките, военните, съдията, пратил едно хлапе на толкова години каторжен труд за дребна кражба-игра, не са извънземни или животни. Те са хора като нас. Рене често разсъждава за онзи съдия, който го е осъдил, и се пита знаел ли е какво прави. Знаел ли е, според вас? •

Чичката

НИКОЙ НЕ Е ЗАБРАВЕН

Гео Милев и Георги Шейтанов

» » продължава от миналия брой

Христо Карастоянов

Според нашите професори авторите от годините на модернизма са били неграмотни, та затуй са ги оправяли. И като я изчегърташ, тя просто умира. Тогава как сме го изучавали този модернизъм ние? Собствено, какво въобще сме изучавали? А уж ни надуваха главите с единството на форма и съдържание!

Като назначен да отговаря за Гео Милев и неговото литературно наследство, професор Георги Марков по скромното ми мнение на историк-наивист или не си е свършил работата, или абсолютно съзнателно е извършвал покушение върху списание „Пламък“. Издание

след издание той го е преписвал: друга дума просто няма. Намирам неговата работа за литературна история с хладен ум и горещо сърце. Пак в задължаващото качество на историк-наивист съм длъжен да кажа тук нещо, което намирам за важно: никои досега, а най-малко професор Георги Марков, не е посочил поне един разумен документ за авторството на „Свет во тме светитя“. Предупредително размаханият пръст в предговорите и в коравите бележки в апаратите на томове, разбира се, не са такъв документ. И никога няма да бъдат. А пък се приемат като документ – много чудно. И се повтарят, и се цитират, и се цитират от цитати, и тъй си върви тя, и накрая излиза, че си е точно така. Значи ние сме длъжни да се съмняваме в думите на Кирил Кръстев, а в думите на Георги Марков – не! После: според мен няма достоверно доказателство, че Гео Милев е писал и „Полицейска критика“ – това великолепно и язвително есе от прочутата книжка 7-8. Но според съставителите той е авторът и въобще няма съмнение в това. Докато в думите на Шейтановия брат,

че Шейтанов е повлиял на Гео Милев за написването на „Септември“ сме длъжни да се съмняваме не, ами направо да ги отхвърлим като nonsens. Те може и да са nonsens за професорите, но изглежда не са били такива за самата Мила Гео Милева. В онова свое писмо до г-р Кантарев тя просто не оставя място за двусмислени тълкувания. „...защото (пише там) прав сте и в това, че и аз ценя Г. Ш. като една изключителна личност, която блестеше с всестранна ерудиция и подчиняваща всеки дошъл в допир с него.“ Или ето това: „Вие сте прав: Гео клонеше вече към анархизма и за мене беше ясно, че това става под Шейтаново влияние.“ Дори само тия две изречения ще накарат безпристрастния литературен историк да се умисли. И като се умисли, няма начин да не открия страници за назначените отгоре редколегии неща. Например, че геомилевото „Ти мълчиш? Не знаеш? – Ниш знаем!“ поразително прилича на Шейтановото „Гинат хора, гине народ; престъпно е мълчанието – и ние говорим.“ И тогава, ще не ще, ще види и може би дори ще отбележи в апарата на тома, как едното и другото

се събират на същата страница в неподписаната „Полицейска критика“. „Ниш не вярваме, че „началството“, нито пък градоначалството знае всичко най-добре и че може да изрича критическа пристъга над литературните произведения. Ниш не признаваме нито дори възможността за съществува полицейска критика.“

Само че аз мисля тъй: никои не бива да спи спокойно, докато нещо остава недоказано. Особено в литературната история, защото литературната история е история на духа на нацията. България вече достатъчно се е компютризирила – не случайно по едно време се прочухме по света с хакерите си и с авторите на компютърни вируси. Нарочно ги споменавам тия последните, защото вирусът е програма, а писането на вирус си е писане на програма. Нали вече излязохме от епохата на готовите истини и на блаженото не-съмнение, та е време вече да се постъпва както постъпват хората? А какво правят хората? Като се съмняват – проверяват! Кому би навредило ако оставим компютъра да анализира неподписаните текстове в „Пламък“ и

пак той да ги сравни с подписаните? И моля ви се, това вече си е баш професорска работа. И когато това бъде направено, дори и ние, историците-наивисти, ще можем да кажем: хубаво, добре, ние сме вече съгласни, защото вие ни убедихте! И няма да ни тревожат вече думите на тия двама неразбрани от никого мъже, а ще е изяснено наследството им: нито единият ще бъде загърбен заради поредната нечестива конюнктура, нито пък поради същото другият ще бъде оставен самотен в литературното пространство и лишен от съмшленници.

А докато това стане, за мен остава простичкото убеждение, че „Пламък“, госпожи и господа, е изключителният резултат от страшното съмшленничество на двама наши еднакви големи предходници: Гео Милев и Георги Шейтанов. Когато те се срещат (и е все едно кой точно и как точно ги е събрал фактически), те и двамата са завършени за годините си интелектуалци, та е злобещо да си представяме как единият е бил под за другия. Или трябва да приемем, че Гео Милев не е

» » продължава на страница 11

Милев и Шейтанов

» » продължава от страница 10

чел нито ред от Шейтанов преди това, ама просто от наивност е приел той своеволно за внася „идеи и постановки на анархизма“?!... Като се връщам пак на темата за идеите тенденции в „Пламък“ като общ текст (дето даже ги изброяваме до три), просто отричаме съществуването на единна концепция на това списание, каквато единна концепция непрекъснато търсим и обговаряме в „Златороз“ или „Хиперион“, примерно казано. И лесно забравяме, че „Пламък“ се ражда, ще ме прощавате за израза, готово. Завършено. А през краткото си съществуване е дотолкоз последователно в отстояването на намеренията, заявени в първа книжка, че си е трогателна неграмотност да говорим за ВНАСЯНЕ на едни или други постановки. Последвалото през годините (когато бъдещето беше светло, а съмишлениците, вместо в антологията, попадаха в Белене) доктринерско местене и пренаместване на литературната ни история, разбира се, доведе до абсолютното прецеждане на „Пламък“, чиято крайна цел

май беше да остане само поемата „Септември“. То беше полезно за още живите по онова време релефовци и техните наследници, но не и за самия Гео Милев. Страхувам се, че не е далеч времето, когато някой друг професор ще изброи поредните три тенденции и ще хукне да защитава Гео Милев от комунистическата. Тогава, разбира се, няма да остане и „Септември“. Искам да кажа, че дано само не се окажем орисани през всичките ни поколения споменаването на нечие име да се превръща в доказателство на неблагонадеждност, каквото доказателство за неблагонадеждност беше споменаването на името на Георги Шейтанов – съмишленикът на Гео Милев.

Послепис:

И при това тук – макар и с мъка на сърце – абсолютно си запушвам ушите и очите пред категоричността на някои от авторите на спомени, с която те твърдят, че именно Георги Шей-

танов е платил гаранцията на Гео Милев. Историята се знае: заради поемата „Септември“ срещу автора е възбудено съдебно преследване; на 14 май 1925 година той ще бъде осъден по силата на идиотския член 5 на Закона за защита на държавата (и представете си, по минималните предвидени там наказания), но още преди това през януари някой внася парична гаранция в размер на 5000 лв. Глоба, с която го изкарва от първия арест. Та някои именно твърдят, че този някой е Георги Шейтанов. Лично на мен ми звучи съвсем логично, защото кажете ми кой от приятелите на поета е бил в състоятелност да го направи?

Но документ, естествено, не съм виждал, и в този смисъл историята с тия пет загадъчни хиляди лева може да бъде разгледана в друга записка по исторически научизъм.

А и кой може да си представи касов ордер с подписа на Георги Шейтанов! •

Христо КАРАСТОЯНОВ

ВЕЧЕ И В КНИЖАРНИЦА „НИСИМ“

Анархистка литература можете да намерите вече и в книжарница „Нисим“ на бул. Васил Левски 59 в София на обявените в каталога цени.

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

Федерацията на анархистите в България предлага следните заглавия на анархистка литература на достъпни цени:

КНИГИ:	
1. Основи на безвластието – Г. Хаджиев	1 лв
2. Национално освобождение и безвластие – Г. Хаджиев	1 лв
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми – Г. Хаджиев	1 лв
4. История на безвластническото движение в България – Г. Хаджиев	1 лв
5. Моя път (спомени в два тома) – Г. Хаджиев	2x1 лв
6. Феноменът Махно – П. Аршинов	1 лв
7. Заблужденията на марксизма – Пиер Рамю	1 лв
8. Събитието на века – анархистическа Испания – Г. Левал	1 лв
9. Взаимопомощта – фактор на еволюцията – П. Кропоткин	1 лв
10. Антиистория славянобългарска – Г. Константинов	1 лв
11. Краят на държавата и капитала – Г. Константинов	3 лв
12. С думи вместо с куршуми – Г. Константинов	5 лв
13. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? – Г. Константинов	3 лв
14. Нечути песни – Кръстьо Г. Хаджииванов	3,50 лв
15. Национализъм и култура – Рудолф Рокер	2 лв
16. Национализъм и култура – Рудолф Рокер том II	5 лв
17. Избрани страници за и от него – Михаил Бакунин	2 лв
18. Барутни (по)мисли – Г. Константинов	5 лв
19. Хляб и свобода – П. Кропоткин	4 лв
20. Ставайте, робове – Г. Константинов	5 лв
21. Досие на обект №1218 – Александър Наков	2 лв
22. Спомени за израстването – Христо Колев ГОЛЕМИЯ	6 лв
23. Агски калейдоскоп (в два тома) – Г. Константинов	2x5 лв
24. Преобразуването на обществото или екоанархизмът – М. Букчин	5 лв
25. Един проект за социална революция – ФАФ	2 лв
26. Спомени – Стоян Цолов	5 лв
27. Статии – Георги Божилов	10 лв
28. Христо Ботев – Евгений Волков	5 лв

БРОШУРИ:	
1. Стопанисването на земята – Г. Хаджиев	0,50 лв
2. Проблемът за организацията на анархизма – Г. Хаджиев	0,50 лв
3. Що е анархизъм?	0,50 лв
4. Отговор на една вярваща – С. Фор	0,50 лв
5. За общината	0,50 лв
6. Федерализъм и централизъм – Рудолф Рокер	0,50 лв
7. Крахът на руския държавен комунизъм – Рудолф Рокер	1 лв
8. Килифаревско народно въстание и килифаревска чета	1 лв

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славейков“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от **Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631 388.**

АНАРХОКАЛЕНДАР

Комунизмът може да бъде само един – БЕЗВЛАСТЕН и СВОБОДЕН!

- На 01.05.1886 г. чикагските работници обявяват обща стачка за 8-часов работен ден.
- На 03.05.1937 г. до 9.05 в Барселона се извършва опит за контрареволуция от страна на правителството с помощта на Нападателните отряди и комунистите. Седмица, отбелязана в историята като „майските събития“ от 1937 г.
- На 04.05.1903 г. в с. Баница е убит Гоце Делчев.
- На 05.05.1937 г. в Барселона е убит от Сталинското НКВД италианският анархист професор Камило Бернери.
- На 06.05.1925 г. е разстрелян, заедно с още четирима четници от Сливенската анархистическа чета, поетът Димо Петранов (Разколник).
- На 12.05.1952 г. в концлагера „Белене“ е разстрелян анархистът Иван Николов Йондов от с. Търновлак, Кюстенуилско.
- На 14.05.1940 г. в Торино умира Ема Голдман.
- На 15.05.1925 г. в софийските казарми е удушен поетът и редактор на списание „Пламък“ Гео (Георги) Милев.
- На 16.05.1864 г. е заточен руският писател и революционер Николай Чернишевски.
- На 18.05.1879 г. избухва Великата френска революция.
- На 19.05.1990 г. в Казанлък се състои възстановителната Национална конференция на Федерацията на анархистите в България (ФАБ).
- На 20.05.1814 г. в Прямухино, Тверска губерния е роден анархистът Михаил Бакунин.
- На 21.05.1879 г. в Париж е гилотиниран безвластникът Емил Анри.
- На 25.05.1879 г. в с. Хърсово (Разградско) е роден известният български анархист Върбан Килифарски.
- На 25.05.1924 г. в Дупница е родена партизанката анархистка Петрана Димитрова Лисичкова.
- На 28.05.1925 г. в местността „Гайтановец“ са убити анархистите Мариола Милкова Сиракова, Мина и Мариука Василеви, Желязко Иванов Ириканаклиев и Пенчо Колев с още 8 антифашисти.
- На 29.05.1988 г. в София умира анархистът Георги Димитров Кюртов (Карамихалков), един от последните редактори на в. „Работническа мисъл“.

АНАРХО РАДИО ПРОГРАМА ДИВЕРСИЯ В ЕФИРА

Денонощието има само 24 часа. Искаме ги всичките. Малкото предаване става голяма програма. След като повече от година разкъсваше ефирната радиоскука в съботния следобед, екипът на предаването реши да прави 24-часова програма в Интернет. Можете да слушате пробното излъчване на адрес:

<http://a-bg.net/dve.m3u>

Помощи за „Свободна мисъл“

1. Христо Кантарев, Казанлък 20 лв
2. Златко Златков, Нова Зеландия 195 лв
3. Станчо Кърпаров, с. Бъта 20 лв
4. Георги Йорданов, с. Косача 15 лв

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (ИВАН):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б О Б Б А Д, К Л О Н П Е Р Н И К
ФАБ БЛАГОДАРИ ЗА ОКАЗАНАТА ПОДКРЕПА!

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страницата, 55 знака на ред или набрани на компютър. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения! *Ръкописи не се рецензират и не се връщат!*

сайт на ФАБ: www.a-bg.net
 сайт на „Свободна мисъл“: sm.a-bg.net
 имейл на ФАБ: fab@a-bg.org

телефони за връзка с ФАБ

0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59
 отговорен редактор **А. Ванчев**
 предпечатна подготовка „Свободна мисъл“
 печат „Унискорп“ ООД

АБОНАМЕНТ 2009

Драги читатели, Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ ВЪВ ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година – 6,00 лв.; за 6 месеца – 3,00 лв.; за 3 месеца – 1,50 лв. Цена на един брой – 0,50 ст.

СВОБОДНА МИСЪЛ

Каталожен номер 649

1 МАЙ

100 000

**НОВИ БЕЗРАБОТНИ
ПРЕЗ 2009**

**Хората
преди всичко!**

**НЯМА ДА ПЛАЩАМЕ
ЗА ВАШАТА КРИЗА**

1 МАЙ – шествие по повод международния ден за
солидарност между трудещите се.
Начало: 11:00 часа на пл. Гарибалди
Организатор: Акционен комитет "1 май"
За контакт: purvi.may@gmail.com